

Силабус курсу:

## МОДЕЛЬНІ СУДОВІ ПРОЦЕСИ



СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	4
<i>Семестр викладання:</i>	Осінь
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	4
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	Екзамен

**Автор курсу та лектор, викладач практичних занять:\***

к.ю.н., проф. Котова Любов Вячеславна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри правознавства

kotova@snu.edu.ua

електронна адреса

посада

+38-050-  
923-99-87

телефон

месенджер

Е-кампус, за  
розкладом

консультації

**Викладач практичних занять:\***

Петросян Крістіна Єрвандівна

Ст. викладач (за сумісництвом)

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

Е-кампус, за  
розкладом

консультації

\* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

## **Анотація навчального курсу**

### ***Цілі вивчення курсу:***

Метою курсу є засвоєння теоретичних основ та практичних навичок, умінь щодо сутності та значення модельних рішень для судів, особливостей судової комунікації, принципів безпеки судів, особливостей роботи у залі судового засідання тощо.

Курс «Модельні судові процеси» спрямований на вирішення декількох завдань: по-перше, сприятиме заглибленню у вивченні питань щодо судової системи та принципів її побудови, учасників та правил судового розгляду, особливостей електронного суду та здійснення правосуддя в умовах воєнного стану; по-друге, дозволить активізувати знання та практичні навички з курсів «Судова риторика», «Основи логічного мислення», «Теорія та історія права», «Юридичне дослідження, аналіз та письмо», «Кримінальне процесуальне право», «Цивільне процесуальне право», які вивчалися за ОС «бакалавр»; по-третє, дозволить розглянути сутність, структуру, зміст та види судових рішень, з'ясувати особливості порядку їх ухвалення; по-четверте, проаналізувати судову практику, у тому числі, практику ЄСПЛ (вмотивованість, якість судового рішення) тощо; по-п'яте, сприяє формуванню у студентів практично-прикладного уявлення вказаного навчального курсу, його сутності; по-шосте, засвоєння студентами актуальних питань та практичних навичок при аналізі типових та зразкових справ; по-сьоме, формування та обґрунтування юридичних висновків, пропозицій, рекомендацій; по-восьме, застосування вимог правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного неупередженого і мотивованого рішення; по-дев'яте, проводити аналіз нормативно-правових актів та інших документів; по-десяте, вміти застосовувати отримані знання при аналізі рішень та виробляти установки на оволодіння професійними вміннями та навичками.

Метою самостійної роботи за дисципліною є самостійне оволодіння знаннями згідно запропонованого плану вивчення відповідних рекомендованих навчальних та нормативних джерел за темами. Виконання самостійної роботи привчає студентів до логічного, систематичного і абстрактного мислення, дає можливість закріпити та поглибити теоретичні і практичні знання, отримані в процесі вивчення окремих тем курсу, навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, аналізувати навчальну та наукову літературу, судову практику, отримати навички дослідної роботи.

### ***Результати навчання:***

Здатність продемонструвати базові теоретичні та практичні знання, уміння, навички, а саме: здатність визначати правову природу, сутність, значення процесуальних документів та проводити їх класифікацію; уміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації; застосовувати вимоги правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного неупередженого і мотивованого рішення; навички консультування з юридичних питань відповідно до вимог професійної етики; уміння грамотно і точно формулювати та

висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати; використовувати державну мову та іноземні мови як усно, так і письмово, вживаючи правничу термінологію на професійному рівні; навчатись з високим рівнем автономності та академічної добросовісності; планувати професійну діяльність на підставі нормативно-правових актів України та етичних стандартів правничої професії; вміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати; вміння працювати самостійно, працювати у команді колег за фахом; здатність навчатись; прагнення до утвердження академічної добросовісності.

***Передумови до початку вивчення:***

Базові знання з української мови (за професійним спрямуванням); теорії та історії права; з юридичного дослідження, аналізу та письму; конституційного права України; кримінального права; цивільного права; сімейного права; трудового права; кримінального процесуального права; цивільного процесуального права .

## **Мета курсу (набуті компетентності)**

За результатами опанування навчального курсу здобувачі вищої освіти набувають професійних компетентностей:

1. Здатність продемонструвати базові та спеціальні правові знання та розуміння.
2. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, до творчого мислення і генерування нових ідей, до аналізу і синтезу.
3. Здатність бут критичним і самокритичним.
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
6. Вміння працювати самостійно, працювати у команді колег за фахом; уміння планувати, організовувати і контролювати свою діяльність тощо.
7. Здатність планувати професійну діяльність на підставі нормативно- правових актів та етичних стандартів правничої професії.
8. Здатність до збирання правових джерел, аналізу нормативно-правових актів України.
9. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правових систем на правову систему України.
10. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
11. Ґрунтовне розуміння предметної області та правничої професії.
12. Використовувати сучасні інтернет-технології, правові бази даних в професійній правничій діяльності.
13. Аналітично оцінювати та будувати правову проблему, здійснювати аналіз правових наслідків законодавчих змін та виробляти пропозиції щодо їх врахування при проведенні діяльності.
14. Аналізувати, тлумачити та ефективно застосовувати чинне законодавство в аспекті євроінтеграційних процесів.
15. Формулювати та надавати обґрунтування юридичних висновків, пропозицій, рекомендацій, які спрямовані на гарантування, утвердження і захист прав людини.
16. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

## 1. Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П 3)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
<b>Зміст аудиторних занять</b>				
1	<b>Тема 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ. ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ КУРСУ</b>	денна 4/0/4  заочна 2/0/2	<b>Тема 1. Вступ до дисципліни. Основна термінологія курсу.</b> Основні терміни (правозастосування, докази, судова аргументація, судові процеси, модельні судові процеси, модельний суд тощо). Проект ПРАВО-JUSTICE «Модельний суд».	Презентації в PowerPoint та/або схеми. Участь в обговоренні, командна робота. Підготовка глосарію.
2	<b>Тема 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУДОВОЇ СИСТЕМИ ТА МОДЕЛЬНИХ СУДІВ</b>	денна 4/0/4  заочна 2/0/2	<b>Тема 2. Загальна характеристика судової системи та модельних судів.</b> Судова система України: структура та принципів її побудови. Учасників та правил судового розгляду. Характеристика особливостей електронного суду та здійснення правосуддя в умовах воєнного стану. Модельний суд та модельні рішення для судів.	Презентації в PowerPoint та/або схеми. Участь в обговоренні, індивідуальна та/або командна робота. Практичні кейси (оцінка ситуації).
3	<b>Тема 3. СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ</b>	денна 6/0/6  заочна 2/0/2	<b>Тема 3. Судове провадження.</b> Загальні положення судового розгляду: учасники, повноваження, етапи та сутність стадії. Постанова судового рішення.	Участь в обговоренні, командна робота (ділова гра «Судовий процес».
4	<b>Тема 4. СУДОВЕ РІШЕННЯ</b>	денна 4/0/4  заочна 1/0/1	<b>Тема 4. Судове рішення.</b> Сутність, структуру, зміст та види судових рішень. Вмотивованість та якість судового рішення. Особливості порядку ухвалення судових рішень. Аналіз судової практики, у тому числі, практики ЄСПЛ (вмотивованість, якість судового рішення).	Участь в обговоренні, індивідуальна та/або командна робота.
5	<b>Тема 5. ТИПОВІ ТА ЗРАЗКОВІ СПРАВИ</b>	денна 4/0/4	<b>Тема 5. Типові та зразкові справи.</b> Типові та зразкові справи як механізм адміністративного судочинства. Розгляд типових та	Презентації в PowerPoint та/або схеми. Участь в обговоренні,

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			зразкових справ, особливості провадження. Зразкове рішення.	командна робота.
6	<b>Тема 6. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ.</b>	денна 6/0/6	<b>Тема 6. Перегляд судових рішень.</b> Апеляційне провадження. Касаційне провадження.	Презентації в PowerPoint та/або схеми. Участь в обговоренні, командна робота. Практичні кейси (оцінка ситуації).
	Підсумковий контроль знань за 7 семестр		іспит (залік; іспит)	

## Рекомендована література

### Базова

1. Конституція України [Текст]// ВВР.-1996.- № 30.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995\\_015](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015).
3. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.96 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13.
4. Цивільний кодекс України. - Х.: «Право», 2021. – 448с.
5. Цивільний процесуальний кодекс України. – Х.: «Право», 2021. – 254с.
6. Житловий кодекс України. - Х.: «Право», 2020. – 76с.
7. Земельний кодекс України. – Х.: «Право», 2021. – 156с.
8. Кодекс законів про працю України. - Х.: ТОВ «Одіссей», 2021. – 160с.
9. Сімейний кодекс України. - Х.: «Право», 2021. – 102с.
10. Кримінальний кодекс України. - Х.: «Право», 2021. – 310с.
11. Кримінальний процесуальний кодекс України [Текст]. (пер. Фомин Л.І.). Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України. – Х.: Одисей, 2012. – 384 с.
12. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст.446
13. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями (Резолюція 45/111 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р.).
14. Конвенція про правову допомогу та правові відносини з цивільних, сімейних та кримінальних справ від 22 січня 1993 р. – Мінськ, 1993.
15. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 12.
16. Рекомендації № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів», схвалені Комітетом Міністрів Ради Європи 13 жовтня 1994 р. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
17. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [Текст]// Відомості Верховної Ради України, 2010. - №41- 45. – ст. 529.
18. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [Текст]//Відомості Верховної Ради України, 1994. - №11. – ст.. 50; 2003. - №29. – ст.. 233; 2009. - №36-37. – ст.. 511.



10. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» [Текст]//Відомості Верховної Ради України, 1991. - №11. – ст. 51; 2003. - №16. – ст.. 124; 2005. - №11. – ст. 198; 2009. - №36-37. – ст.. 153.

11. Закон України «Про виконавче провадження» [Текст]//Відомості Верховної Ради України, 1999. - № 24. - ст.207.

12. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» [Текст]//Відомості Верховної Ради України, 1998. - №20. – ст. 99.

13. Зразки процесуальних документів. Офіційний веб-портал «Судова влада» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/>

14. Зразки заяв та документів [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://pozovna.in.ua/zrazki-pozovnix-zayav>

15. Козюбра М. Верховенство права: українські реалії та перспективи / М. Козюбра // Право України. – 2010. – № 3. – С. 6–18.

16. Короєд С.О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2014. 489 с.

17. Коханська М. Принципи цивільного судочинства, які забезпечують своєчасність судового захисту // Підприємство, господарство і право. 2018. - № 9. С. 14-18.

18. Кримінальний процес: підручник / За заг. ред. В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

19. Модельний суд: посібник <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/60c/af4/b6a/60caf4b6a936f534182680.pdf>

20. Розовський Б.Г., Гуславський В.С. Кримінальне право (Особлива частина) Підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Т.1 –Луганськ: видавництво «Елтон - 2», 2012. –780 с.

21. Структура позовної заяви за новим ЦПК України . - Режим доступу: [https://protocol.ua/ru/struktura\\_pozovnoi\\_zayavi\\_za\\_novim\\_tspk\\_ukraini\\_](https://protocol.ua/ru/struktura_pozovnoi_zayavi_za_novim_tspk_ukraini_)

22. Татаренко Г.В. Апеляційне провадження в системі стадій кримінального судочинства / Г.В. Татаренко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів, аспірантів, студентів «Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: Книга 2» (21-22 квітня 2011р.) СНУ ім. В. Даля. – 2011. – С.54-57.

23. Тертишник В. М. Верховенство права та забезпечення встановлення істини в кримінальному процесі України: монографія / В.М. Тертишник. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2009.

24. Тертишник В. М. Мова в діяльності юриста / В.М. Тертишник, А.М. Поповський // Право і суспільство. – 2010. – № 4. – С. 16–22. Тертишник В. М. Мова та стиль документів юриста / В.М. Тертишник, А.М. Поповський // Юридичний Журнал. 2010. № 9. С. 123–127.

#### **Допоміжна**

1. Рішення щодо України, винесені Європейським Судом з прав людини [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства юстиції України. - Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/19618>

2. Уваров В. Г. Застосування практики Європейського суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. доктора юрид. наук В.М. Тертишника. – Дніпропетровськ, 2012. – 268 с.

#### **Інформаційні ресурси**

1. Інформаційна система «Законодавство України» // Електронний ресурс: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index>.

## Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів (8 семестр):

Інструменти і завдання	Кількість балів
Підготовка презентації та/або вирішення практичних кейсів	60
Участь в обговоренні	7
Підготовка глосарію (не менш 10 термінів)	3
Індивідуальні завдання (2 завд. по 5 б. або проходження курсу 10 б., написання тез 10 б. тощо)	10
Іспит (тестування – 5 б., практичний кейс – 15 б.)	20
<b>Разом</b>	<b>100</b>

## Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

## Політика курсу

*Плагіат та академічна доброчесність:*

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім. В. Даля. До основних вимог за курсом віднесено - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unichack і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявності сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали..

*Завдання і заняття:*

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі аудиторні заняття курсу та виконують своєчасно та в повному обсязі всі завдання, передбачені програмою курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

*Поведінка в аудиторії:*

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених нормативними актами.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля.